

آبونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۲۷۵) آلتی آیلنی
(۱۵۰) ممالک اجنبیه ایچون
سنه لکی ۳۲۵ غروشدور.

نسخه سی ۵ غروشدور .
ایکی نسخه برآراده
(۱۰) غروشدور
سنه لکی ۵۲ عددور .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خائنده

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدلهین
یازیلر اعاده اولتماز .

والله یهدی من یشاءالی صراط مستقیم

باش محرر
محمد عاكف

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

الشیخ المکمل

آدره من تبدیلنده آریجه
۵ غروش کوندربلمیدور .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
مره نوسروسی محتوی
بولونسی لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرسلرینک
فرانسزجه یازلسی رجا اولنور .

یاده کوندردلیکی زمان نهیه
داثر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

آنغلیقان کلیساسنه جواب

شرعیہ دہانت مہندسی طرفندہ آنغلیقانہ کلیسانہ کوندر یلمک اوزرہ ترقیقات و تألیفات اسموہ ہیئت علمیہی رئیس عالیہی شیخ عبد العزیز ماریسہ افندی مہندس تبریک تألیف بوبرورد قری ہواہر :

آنحقی ذات سبحانیسنہ خاص اولان خالق ذوالجلالک حضورندہ بولوندیغی برآن بیله اونونتمامی ایچون مصلی رکوعی ، سجودی ، قیامی تکرار ایتدیکہ تکبیرینی دہ تکرار ایدر .

قرآن خالص مسلمانلری او ریاکار منافق کبی حرکتدن تحذیر ایدیورکہ و نمازہ ایستہمہ یہ ایستہمہ یہ طورورلر . ذاتاً مقصدلری باشقہلرینہ کوستیشدر . یوقسہ اللہی پک آز آکارلر . بونلر مذہب بر حالہ قالمشدر . نہ مسلمانلرک طرفہ مال اولہ بیلیرلر ، نہ دہ مشرک لہ .

خشوع و حضوردن حالی اولان نمازک نظر اسلامدہ قیدی یوقدر . چونکہ مشروعیتدہ کی غایہ دن مجرد بولونیور . اولہ یا ، ایستہمہ یہ رک ، یاخود بوسبوتون باشقہ شیلرلہ مشغول اولہرق ، یاخود کندیسنه مخصوص اولان غایہ بیلمہ یہ رک ایضا ایدیلن بر طاقم صوری حرکاتک نہ فائدہ سی اولہ بیلیر ؟ بویله بر نماز ناصیل اولوزدہ رذائلدن ، منکراندن انسانی آیقویار ؟ ناصیل اولوزدہ اوکا جناب حق اخطار ایدر طورور ؟ جناب حقک عظمتی خاطرہ کتیرہ رک خشیت حق او یاندیرمق صلاتک مقاصدندن برینی تشکیل ایتدیکی کبی بر مقصد دہا وارکہ اودہ اللہ شکردن ، شان الہیسنہ لایق بر صورتدہ حمد و ثنادن ، بردہ طوغرو یولی بولمق ، کذلک تصور ایتدکری ، دیلدکری ، سوبلدکری ، ایشلہ دکری بونون شیلردہ مظهر توفیق اولہ بیلمک ایچون عون الہی بی طلبدن مؤمنلرک غفلت ایتہ مسیدر . بو مقاصدک کافہ سی اجزای قرآن آرمسندہ الک قیمتلی بر صورتدہ تأمین ایدن فاتحہ سورہ سیدر : (الحمد لله رب العالمین . الرحمن الرحیم مالک یوم الدین . ایاک نعبد و ایاک نستعین . اهدنا الصراط المستقیم . صراط الذین انعمت علیہم غیر المغضوب علیہم ولا الضالین) [۱]

بونک ایچوندرکہ نماز قیلانلر ہر رکعتدہ یکیدن فاتحہ ی او فورلر وقیصہ سورہ لری ، یاخود بیلدکری آیتلری علاوہ ایدرلر .

سنت نبویہ دہ بعض نمازلردہ او قونمق اوزرہ بر طاقم دعا لہ ، مناجاتلر وارد اولمشدر . مثلاً صلات وتردہ کی شو مناجات کبی : سبحان الملك القدوس سبحان الملك القدوس سبحان الملك القدوس

[۱] حد اوالہ ایدیلرکہ رب العالمیندر ، بونون مخلوقات ایچون مرجعیدر ، حساب کونک صاحبدر ، الہی ! قولنی یالکز سکا ایدرز . یاردیمی دہ آنحقی سندن ایسترز . بزلہ طوغرو یولی ، نعمتک ایرن کیمسہ رک یولی کوستر . غضبکہ اوغرامش ، آذوب صامش اولانلرک یولی دکل .

نماز . — صفحہ حیاتہ آتیلان انسان معیشتی ایچون دیدیغہ لہ ، رقابتلرہ ، معاملہ لہ دالغہ و اللہ ایلہ مشغول اولوب دہ کناہکارلر ایچون آمادہ بولونان عقوباتی خاطر لایہ مادغہ دائماً عصیانہ دوشمی طبعیدر . حق بوغفلتی یوزندن باشقہ لرینہ شویله دورسون ، کندی نفسنہ یوکلہ دیکی خسراتی الک بویوک دشمنی بیله ایقاع ایدہ من . ایشہ قاربازلرک ، عیاشلرک ، سفہلرک حالی بوکا بر مثالدر .

دین اسلامک نظرندہ حقدن غفلت بونون رذائلک ، بونون معا — ینک منبئی بولوندیغی ایچون انسانلرہ یوم حسابی اونون دغہ خاطر لایمق ، رب العالمیندن غافل اولدغہ کندیلرینی او یاندیرمق ضروریدر . بوسیدندرکہ نمازک معین زمانلردہ اداسی قادین ، ارکاک ہرکس اوزرینہ فرض عیندر . نماز صباح ، اوکلہ ، ایکندی ، آقشام ، یاتسو و قتلرندہ اولمق اوزرہ کوند بش دفعہ قیلیر . انسان بوفریضہ یی رینہ کتیرمک صورتیلہ جناب حقہ رجوع ایدر ، اونک کندیسنی حسابہ چکچکنی خاطر لار ، غضبندن چکینر ، رضا و محبتہ طالب اولور ... ایشہ و بی آکمی ایچون نمازی قیل . آیت کریمہ سنک اشارت ایتدیکی سر و حکمت بودر . اوت ، نماز بونون خلقت اوزرندہ مراقب اولان جناب حق یاد ایچون ادا اولتور واک باشلیجہ سی خلقک اضرائی تشکیل ایدن سورو سورو خطالرک میل ارتکابنہ قازشی آنحقی بونخطر برسر اولہ بیلیر .

بونکلہ برابر یالکز او طورمق ، قالمق ، آلتی برہ قویمق ، تہایل و تکبیر کتیرمک مقصدی تأمین ایتز . لکن اونونتمامی کہ صلاتک حقیقی ، روحی اوکجہ اللہ قازشی خشوع ، صوکرمدہ بوفریضہ یی ادا ایدرکن ہر درلو ملاہیدن و حق ایلہ مشغول اولہ یہ مانع ہر درلو اندیشہ دن تجرددر . بونک ایچوندرکہ آیات قرآنیہ نک برقسیملہ سندہ وارد اولان دعا لری ، تکبیرلری او قویہ رق لسانلرینی و قیام ، رکوع ، سجود ، قعود کبی عملی رکنلرک اداسیلہ دہ بدنک دیگر عضولرینی مشغول ایتک مصلی یہ واجبدر . بوندن باشقہ نمازک روخندن ، بندن تجرد ایتہ مسی لارمدرکہ بودہ مصلینک حضور الہیدہ بولوندیغی خاطر دن چیقار مامسیلہ اولور . یوقسہ او عبادت جانمز بر جسدہ بکزر . بوسیدن مصلی نہ رینہ سوز سوبلر ، نہ دہ صلاتک ارکان و آدابی خارجندہ ایلہ ، یاخود باشقہ بر طرفیلہ بر حرکتدہ بولونہ بیلیر . بردہ عظمت و کبر یاسیلہ تفرد ایتش ، بردہ ، کوکدہ عبادت اولونمق حق

اللهم انی اعوذ برضاك من سخطك وبمعافاتك من عقوبتك وبك منك
لا احصى ثناء عليك انت كما اثنيت على نفسك [۱]

صبح نمازنده اوقونان قنوت ده بونك كيدير: «اللهم اهدنا فيمن
هديت وتولنا فيمن توليت وبارك لنا فيما اعطيت السهي وقاشر ما قضيت
فانك تقضي ولا يقضى عليك انه لا يذل من واليت ولا يعز من عاديت
تباركت ربنا وتعاليت فلك الحمد على ما قضيت نستغفرك اللهم ونسئب
الك وصلى الله على سيدنا محمد النبي الامي وعلى آله وصحبه وسلم» [۲]
دين اسلامك تعاليني دوشونلر، اسراريني بيللر آكلامشدر كه
جناب حق خاطره كيتيرمك يالكز نمازك دكل، ديكر عبادت لردن قسم
اعظمك ده روحني تشكييل ايدر. داها طوغروني هانكي صورت
وشكلده اولورسه اولسون اللهی آكمق حقيقي عبادتدر. بوسيدندركه
قرآن كريم «يا ايها الذين آمنوا اذكروا الله ذكراً كثيراً وسبحوه بكرة
واصيلا - سورة احزاب» [۳] كي بر جوق آيتلرند اللهی آكمه به
تشويق ايديور. صوكره متقي مؤمنلري «الذين يذكرون الله قياماً
وقعوداً وعلى جنوبهم ويتفكرون في خلق السموات والارض ربنا
ما خلقت هذا باطلاً - سورة عمران» [۴] «رجال لاناهيهم بحجارة
ولا يبيع عن ذكر الله - سورة نور» [۵] طرزنده تصوير ايليور.

أوت، نماز اولجده سويلديكمز كي ذكر اللهی نامنه اختيار
ايدبله جك تظاهراتك اكللي در. صوكره، انساني حقت ياد عظمتندن
آليقويه جق ملاهي به قارشى الك منبع سبر اولدقن باشقه خوف ايله
رجاي بونك قادر تجلى ايتديره جك، طلب عون وهدايي بونك قادر
جامع بر عبادت يوقدر. باخصوص معين فاصله لرله كونك آره لقلرند
تكررنندن طولاي نفسلر اوزرنده داها زياده حاكم، هوسات و تميلاته
داها مانع، معاملاتده استقامته، امورده صلاحه داها مشوقدر. بونك

[۱] تسبيحدر، تنزيه لهر هردورلو فائيدن باك اولان مالك المللك در.
اللهم، سنك غضبكدر رضاك، عذابكدر مغفرتك صيغيم، سندن ينه سكا
التجا ايدرم. ياربى، سنك كنديكى ثنا ايتديك كى بيم سنى ثنائه طاقم بوقى.
[۲] اللهم، هدايت ايتديك بونك آره سندن بزرده هدايت ايت،
سودكاريك آره سندن بزرده سو، ويرديك نعمتريكي حمزده خيرى ايله،
ياربى حكملريك حمزده شراولانلردن بزي صافله، شبه يوقدر كه سن يالكز
حكم ايدرسين. يوقسه هيچ بروقت حكم آلتنه كيرمزين. ياربى سوديك
ذليل اولماز، خشكه اوغرايان ايسه عزت كورمى. اللهم سن هردورلو شايه دن
منزه سين، متعالي سين. هر نه حكم آتمشه ك هيسندن دولاي سكا حمدو ثنا
اولسون. ياربى، سندن غفران ايسترز، سكا رجوع ايدرز. وصلى الله ...
[۳] اى ايمان ايدلر، اللهی آكيكز، اوى صباح آقشام تقدس
وتزيه ايديكز. «

[۴] «او كيمسه كه آياده ايكن ده، او طور وركن ده، يا عيشكن ده اللهی
آكارلر وكوكلرك، برك خلقتنى دوشونلر، اللهم، سن بونى بوش يره
يارامادك، ديرل. «
[۵] «او آدمركه نه تجارت، نه ده بيع، اللهی آكقندن كنديلريني
آليقويماز ...»

ايچوندر كه على بن ابى طالب مأمورلردن برينه: «هر شى سنك نمازيكه
تابعدر. ديمشدى.

حديث نبويده «نماز دينك دير كيدير؛ اوى ترك ايدن ديني يي قمش
اولور. «بو يورولور. احاديث شريفه ده وارد اولديني وجهله
مادامكه «دين معامله دن عبارتدر، نمازك اجتماعي مناسبات و معاملات
ايله نه درجه لرده مهم ارتباطى اولمق لازم كله جكنى ادراك بزم ايچون
قولاي ديمكدر. ذاتاً يوقايرده كورولمشدى كه دين اسلام اخلاقك
تهذيبنده، وجدانك تنزيهنده، افكارك اصلاحنده، حاصل بونون
حركات وسكناتك تنظيمنده اللهی آكمه يي اساس بيليور. او حالده
نماز فردلر و جماعتلر آره سندن موجود بونون معاملات و مناسبات
حياتيه ده كي استقامتك اس الاساسى در.

برده نماز فجرك ظهورى، شمسك زوالى، ايكندى وقتك
كيرمسى، كونشك غروبى، شفقك سيانيمسى كي كوزه جاريچي بر
طاقم حادثات كونييه مربوط بولونيور. باقيكز، جناب حق طرفندن
مخلوقاتك استراحتنه تخصيص اولنان كيجهنك كچ ساعتلى كي اختلاط
و معاملات معتاد اولمايان وقتلرده نماز فرض اولمامش.

أوت، شمسك بو تقلياتى بك اسكى دورلردن برى انسانلرك
اكثرى اوزرنده مؤثر اوله كلش. حق مختلف زمانلرده و مختلف
مكانلرده كونه طابعلر. لكن دنيايه توحيدى كيتيرن و عبادت
اولونمق حقتك آنجاق الله عائد اولديغى بيلديرن اسلام بوتبدلات
كونيه يي شمسك خاقي، يرلك كوكلك فاطرى اولان الله ذوالجلاله
عبادت ايچون برر وقت اتخاذ ايتش. نيته كيم خسوف، كسوف ايله
قوشلق زمانلري ده فقه كتابلرينك تفصيل ايتديكي ديكر بر طاقم نمازلره
ميقات اوله رق قبول ايدلمشدر. بو صوكره كي نمازلردن مقصد فرض
اولان بش وقت نمازدن بكه نيلن مقصدك عيى در: آيات قدرتي تكرار
ايتدكجه، آثار حكمتي تجلى ده بولونديقه اللهی تكرار تكرار آكمق؛
برده ششونى خاطر لاق كه الله كوكلى، برى طوتوبده زوالدن
قوروماسه وييلد يزلري بويلا كيلماز حساب ايله دور ايتديرمه اجرام
برى برينه جاربار، منظومه طالم تارمار اولور، علوى سفقلى بونون
خلقت ايچون واراقدن اثر قالماز.

بونلردن باشقه، برى رمضان، ديكرى قرآن بايراملرند. قيلنان ايكي
نماز ايله يا غمور سز بيللرده ادا ايديان استسقا نمازلرى وارددر.

برصلى نمازنى كرك يالكز، كرك جماعته اولتون ايتديكي يرد
قيلابيلير. عليه لصلاة والسلام افندى «بونون يريوزى سكا مسجد
اولمشدر. «بو يوريبور. بناء عليه نمازك وقتى كاديكي كي مسلمان
هر زده بولونورسه بولونسون قيلار. مسجدك اوندن ويا باشقه يردن
اصلا فرقى يوقدر. يالكز جماعته اداسى مشروط اولان جمعه و بايرام

نمازلی مستنادر . بونک ده متعدد سبیلری واردر که باشلیجه لرندن بری خطبه ده امام طرفدن سرد ایدیلرک موعظه لری و مختلف شئون و حادثات اوزرینه ویریلرک ایضا حاقی هر کسک دیکلیه بیلمسی در . نتکه علیه الصلاة والسلام اقدمزله خلیفه لری و بوخلیفه لریک والیرلی بو صورتله حرکت ایدردی . دیکری ده مسلمانلرک بری بریلر اختلاط و معارفه لری تأمین ایتکدر .

جمعه نمازنده اماملق اصل اولان خلیفه نکدر . اوندن سوکره ایسه بووظیفه یی بالفعل ، یاخود عرفاً تودیع ایتدیکی کیمسه لرکدر؛ مملکتک هر طرفنده کی والیر کی که بونلر خلقه بالذات نماز قیلدیرلر . مع مافیه ارباب صلاح و استقامتدن اولق شرطیلر باشقه لری کندی برلرینه امام نصب ایتک حقیقه ده حائزدرلر .

جمعه امامتک امیر المؤمنین عائد اولماسنده برطاقم علوی حکمتلر وار : اول خلیفه متفرق برحاله یاشایان مسلمان جماعتلری آره سنده وحدت اسلامی یی تمیل ایتمش اولور .

ثانیاً ناسه خطبه ایرادیلر خلقک کچمش و کچمکده اولان شئون و مصالح متنوعه سی شرح ایدرکن عامه مسلمینه قارشلی حرکاتک حسابی ویرن مسئول بر آدمک وضعتده بولونور . جمعه خطبه لری دیکله یی آحاد ایچنده منبر اوزرنده کی خلیفه لری مناقشه یه چکن له قادیار کیمسه لر کورولمشدی . عمر بن الخطاب ایله باشقه لرینک زماننده بوکی حادثه لریک وقوعی چوقدر .

ثالثاً امیر المؤمنین عامه مسلمینه امامتیه کندیلرینه کوسترمشر اولیورکه رب العالمینه قارشلی خشوع و خضوعه طالانلرک اک اوکنده کندیس بولونیور ، ازلر کی اوده الیه دن قورقوبور ؛ اونلر کی اوده اللهه عرض انقیاد جمله سنک حضورنده کی اعتراف ایدیورکه : بویوک آنجاق الیه در ؛ عزت الیه دن باشقه سک دکدر . سوکره جماعتدن اول عظمت الهی قارشینده سجده یه قانیور . وینه جماعتک اوکنده الهک و ردیک قدرتک ماغدا سندن تبری ایدیور .

ایشته امیر المؤمنینی جمعه نمازلرنده امامتیه مکلف طوتمقدن دین اسلامک قصدا یتدیکی حکم و اسرار بونلردر . ذاتاً خلیفه یه امام المسلمین دیلمسی ده بوندن ایلری کلیور .

فلسفه دین

متفکرین علمای اسلامیهدن الماللی حدی افندی حضرتلری طرفندن نشر اولونان (تحلیلی تاریخ فلسفه : مطالب و مذاهب - مابعدالطبیعه و فلسفه الهیه) عنوانلی اثرک مقدمه سندن :

شیمدی بر فکر انصاف و حقانیت ایله فلسفه نک تعقیب ایتدیکی سیر تاریخی کوزدن کچیریلیرسه کورولورکه مبحث دینده فلسفه نک

جداً واصل اوله ییلدیکی غایه وحدانیت الهیه یی تثبیتدن باشقه برشی اولیور . دینک اولیورکه ادیان سائر ایچنده دانما غریب قالمش اولان فلسفه اسلامیتده آرادینقی بوله جقدر . اکر آوروپا فلاسفه متأخرینک منسوب بولندقلری اقوامک دینلری دین اسلام اولسه ایش ، غرب فلسفه حاضره سی بسبتون باشقه برلرک حقیقتله میدان چیقاییه جکمش . ایشته بوکون عهد اسلامه دوشن الینوک وظائفدن بریسی ده بونقطه یی استکمال ایدم ییلمکدر . متأخریندن براییکی فیلسوفک نصرانیتیه تماسی کورویور . فقط بوتلمسک نه قدر غریطینی اولدینقی فهم ایتکده هیچ مشکلاته تصادف ایتیه جکدر . کرچه بوتون قرون وسطایی املا ایدن بر فلسفه نصرانیت واردر . عدمدن خلق عقیده سنده اصل ماهیت دینییه تماس ایدن بوفلسفه کرک بونده وکرک دلایل وجود الهی بختلرنده اسلامه مشابه و نمائش اولقلر برابر حقیقت الهیه بختده عقائد نصرانیتدن هیچ بریشی اثباته یاناشمیدینی کی بونده ده وحدانیت الهیه یه منجر اولمقدن باشقه برشی یاییور . تثلیث و سائر کی عقائد موجوده خرسیتیانیه بر موقع فلسفی و رد میور . علم ، توحید منحصراً اولیور . تثلیث ایسه مخالف عقل بر عقیده قالیور ، عقل ، وحدتی آ کلار ، تثلیثی آ کلایه ماز ، دنیلیور . حالبوکه حقیقتده عقل تثلیثی آ کلایه میور دکل ، تناقض بولررق ابطال ایدیور . یوقسه عقل بوراده اصولاً قبول ایدم ییلدیکی و فقط احاطه ادراک ایله مدیکی بعض حقیقتلر کی قصوری اعتراف ایدوب قالیور . تجاوزی وضعیه کچه ییلور . حال حاضرده غرب فلسفه اولاسی مبحث الوهیتده یک جدی بر طرفه کیرمش ، وحدانیتده شبهه سی قالمش و آنجق حقیقت الهیه مسئله استوادی کیمز نقطه معرفت اوزرنده اوغراشمقده بولونمشدر . بوراده وحدت وجود ، ویا اله متعال نظریه لری قارشو قارشویه موقع بخته قونیور . بویکیسی آراسنده مناقشه دوام ایدیور .

بوراده شونی قید ایتمین کچمه حکمک وحدانیت الهیه اطرافنده بوغاییه ابرمش اولان آوروپا فلسفه سنده هنوز بر مبحث نبوت آجیلر نامشدر . علم النفسک تثبیت ایتدیکی بعض واقعات روحیه طولانیسه اولسون فلسفه غربیه ده بر مبحث روحی و نبوت بولنه مامسی هنوز بیوک برتقصاندر . مبحث نبوت علم عقائد ادیان مخصوصدر ، دنیلمسون ؛ علم عقائد ادیان مبحث الوهیتک تعلیقیه مبحث نبوتک تعلیق آراسنده اساسی هیچ بر فرق یوقدر .

بونلرک هر ایکیسی ده صلاحیت عقلیه و فلسفیه ایله جای بخته قونیایر . بناء علیه ابن سینانک کرک شفا سنده وکرک اشارانده بایدینی کی نبوت ممکنیدر ؟ ممکن ایسه واقعه میدر ؟ - وؤلارینی وضع ایدرک وواقعات نفسیه و روحیه یی کوزدن کچریرک نبوت و ولایت مطالبی دخی مطالب فلسفیه میاننده حل ایتک لازمدر . چونکه نبوت بر واقعه در ، واقعه دین بوکا متفرعدر .